

Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

октомври, 2010 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

октомври, 2010 година

Имајќи го предвид значењето на кредитите за функционирањето на целокупната економија, располагањето со специфични квалитативни информации за условите за кредитирање значително го олеснува разбирањето на начинот на функционирање на пазарот на кредити. Од тие причини, во јули 2006 година, НБРМ започна со спроведување Анкета за кредитната активност на банките, којашто е осмислена на речиси ист начин како и Анкетата на Европската централна банка. Главната цел на Анкетата е да обезбеди информации за некампатните услови за кредитирање (коишто вообичаено не се расположливи). Воедно, Анкетата има за цел да даде процена на различните фактори што делуваат врз побарувачката на кредити.

Добиените информации од Анкетата би требало да овозможат посоодветно толкување на редовните статистички податоци за кредитната активност на банките. Имено, статистичките податоци го покажуваат износот на одобрените кредити, како и промените во текот на определен временски период, но не и факторите што делуваат врз таквите движења. Притоа, информациите од Анкетата коишто се однесуваат на очекуваните промени во стандардите за кредитирање и во побарувачката на кредити овозможуваат подобро разбирање на идните економски текови.

Структура на Анкетата

Анкетата е наменета за лицата во банките одговорни за градење на кредитната политика на банката. Анкетата содржи дваесет и четири прашања за минатите и за очекуваните движења на пазарот на кредити. Прашањата се поделени во две главни категории: кредити за претпријатијата и кредити за населението. Секоја категорија е анализирана од аспект на кредитните услови, побарувачката на кредити и очекувањата на банките.

Обработката на добиените одговори на анкетните прашања се заснова врз добиениот нето-процент, односно нетирање на збирот на процентите на анкетираните субјекти кои одговориле со првите две и збирот на процентите на анкетираните субјекти кои одговориле со последните две алтернативи, или обратно во зависност од прашањето.

Резултати од Анкетата за кредитната активност на банките за третото тримесечје на 2010 година¹

Овој извештај е резултат на Анкетата за кредитната активност што ја спроведе Народната банка на Република Македонија во октомври 2010 година².

Анкетата за кредитната активност на банките за третиот квартал на 2010 година упатува на различни оценки на банките за условите на кредитирање на корпоративниот сектор и на секторот „население“. Иако најголем дел од банките укажуваат на непроменети услови за кредитирање на претпријатијата, сепак овој процент се намалува, а пораст е забележан кај процентот на банки што укажуваат на делумно заострување на кредитните услови. Што се однесува до секторот „население“, и понатаму најголем процент од банките посочуваат на делумно олеснети услови на кредитирање, при што тој процент е намален во споредба со претходната анкета. Воедно, кај станбените кредити се забележува одредено стабилизирање, имајќи го предвид порастот на процентот банки коишто укажуваат на непроменети услови за одобрување на овој тип на кредити. Од друга страна, кај потрошувачките кредити е забележан пораст на процентот на банки коишто укажуваат на делумно олеснување на кредитните услови. Од аспект на побарувачката на кредити, кај корпоративниот сектор и понатаму се најзастапени банките со оценки за делумно зголемена побарувачка. Оцените за побарувачката на кредити на населението значително се променија во споредба со претходниот квартал. Така, поголем пораст е забележан кај процентот на банки што укажуваат на непроменета побарувачка на кредити, наспроти намалувањето на процентот банки коишто ја оценуваат побарувачката на кредити како делумно зголемена (за првпат од крајот на годината). Во поглед на очекувањата за наредниот период, најголем дел од банките укажуваат на непроменети услови за кредитирање, при делумно зголемување на побарувачката за корпоративни кредити и непроменета побарувачка за кредити од страна на населението.

Кредити на претпријатијата

Услови за кредитирање

Во третото тримесечје на 2010 година, согледувањата на банките во поглед на кредитните услови за одобрување корпоративни кредити укажаа на нивна непроменетост во однос на претходните три месеци. Во споредба со претходната анкета, бројот на банки коишто ги задржале кредитните услови непроменети се намали (78% во претходната анкета, наспроти 43% во оваа анкета), а за сметка на тоа се зголеми бројот на банки коишто укажаа на нивно

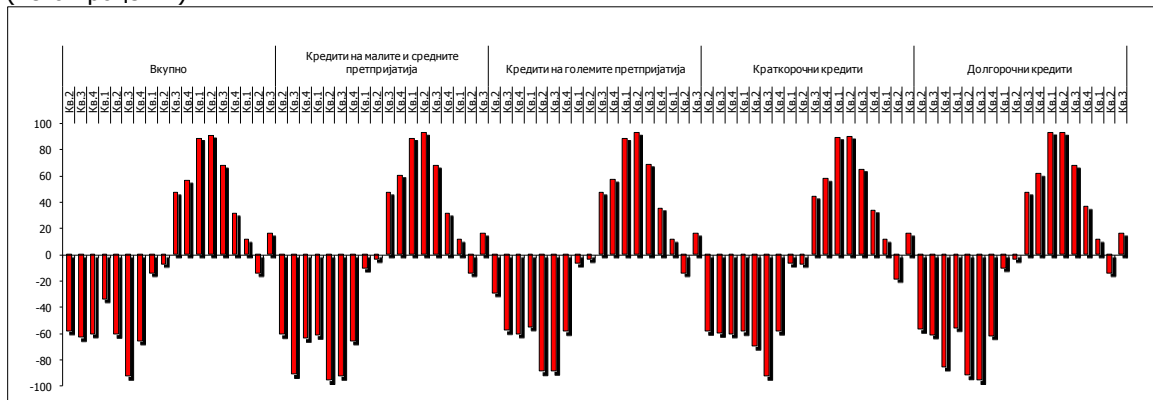
¹ Одговорите се пондирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во определен квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите. Воедно, пондерот за претпријатијата ги вклучува бруто-кредитите на нефинансиските друштва (јавни и приватни), додека пондерот за населението ги вклучува бруто-кредитите на физичките лица и на самостојните вршители на дејност.

² Со Анкетата се опфатени 15 банки, при што одговори доставија сите анкетирани банки.

заострување (од 4% во претходната анкета на 33%). Сепак, во оваа анкета, околу 20% од банките укажаа на понатамошно олеснување на кредитните услови што укажува дека банките сепак реагираат на постабилниот макроекономски амбиент во анализираниот период. Ваквите резултати се задржуваат и од аспект на големината и од аспект на рочноста на корпоративните кредити. Како резултат на поголемиот процент банки коишто оцениле заострени кредитни услови во споредба со претходниот квартал, нето-процентите кај сите видови кредити се вратија во зоната на позитивни вредности.

Графикон 1

Услови за кредитирање при одобрување заеми или кредитни линии на претпријатијата
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

Од аспект на конкретните кредитни услови, општата констатација за главно непроменети кредитни услови се однесува како на каматната стапка, така и на останатите услови и рокови за одобрување корпоративни кредити. Сепак, кај каматната стапка, како и во претходната анкета, дел од банките (33%) укажале на делумно намалување, додека кај останатите услови и рокови (некаматните приходи, големината на заемот или кредитната линија и барањата за обезбедување) околу една третина од банките укажале на делумно заострување, наспроти согледувањата на најголемиот број банки за непроменетост во претходната анкета.

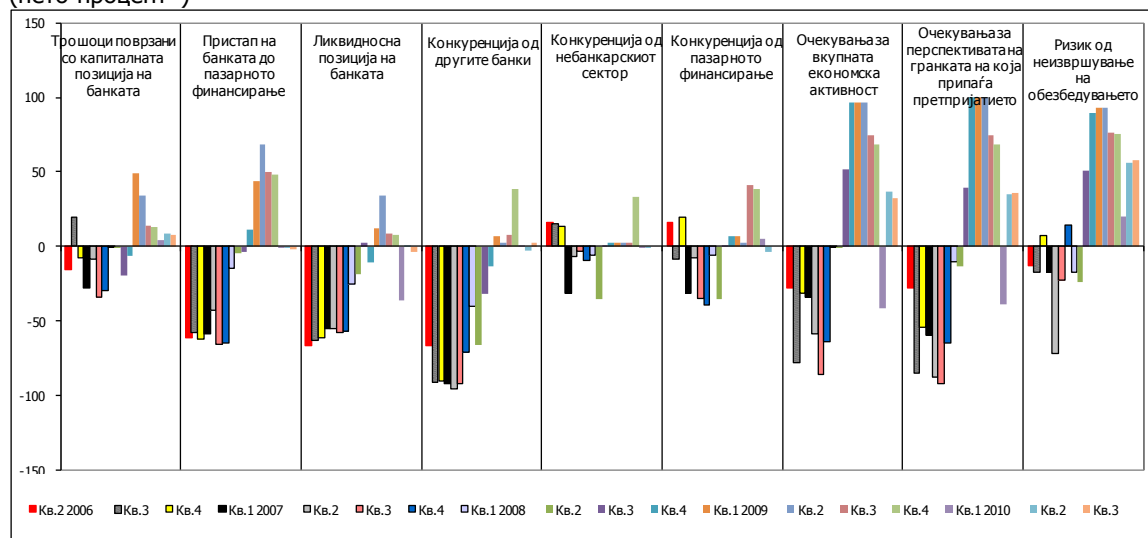
Од аспект на специфичните фактори коишто влијаат на кредитирањето на претпријатијата, факторите од групата на согледување на ризикот сè уште придонесуваат за поконзервативно однесување на банките. Така, над една половина од банките укажуваат дека при согледување на ризиците во нивното работење, главни фактори коишто придонесуваат за нивното поконзервативно однесување се: очекувањата за вкупната економска активност, очекувањата за перспективите на гранката на која припаѓа претпријатието и ризикот од нереализирање на обезбедувањето. Сепак еден дел од банките (околу 20%) сметаат дека овие фактори делуваат во насока на делумно олеснување на кредитните услови. Во однос на останатите фактори, оцените на банките во основа се задржаа непроменети. Во вакви услови, нето-

процентите кај факторите од групата на согледување на ризикот, како и во претходната анкета, имаа позитивни вредности.

Од аспект на влијанието на монетарната политика врз каматните одлуки на банките во третиот квартал на 2010 година, околу 53% од банките укажале на делумно влијание на промените во монетарната политика (наспроти 86,1% во претходното тримесечје). Воедно, околу една третина од банките укажаа дека промените во монетарната политика не влијаеле врз нивната каматна политика.

Графикон 2

Фактори што предизвикуваат промена на условите за кредитирање на корпоративниот сектор (нето-процент*)

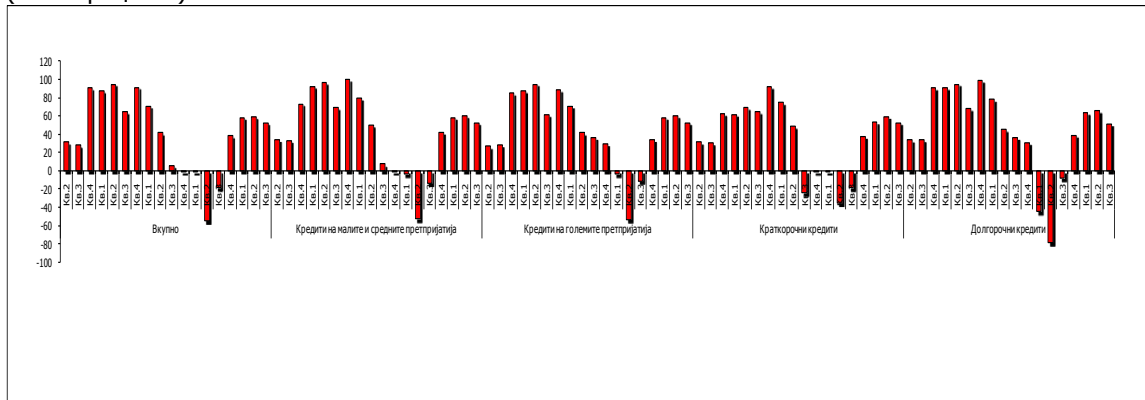
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

Побарувачка на кредити

Според одговорите на поголем дел од банките, **побарувачката за корпоративни кредити продолжи да расте и во третиот квартал на 2010 година. Така, 58,1% од банките укажале на зголемена побарувачка, додека 36,5% од банките ја оцениле побарувачката во основа како непроменета.** Мал дел од банките (околу 5%) укажале на делумно намалена побарувачка. Кај нето-процентите е забележано умерено намалување кај сите видови корпоративни кредити во однос на претходниот квартал, како резултат на помалиот број банки коишто укажале на намалена побарувачка.

Графикон 3

Промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата
(нето-процент*)

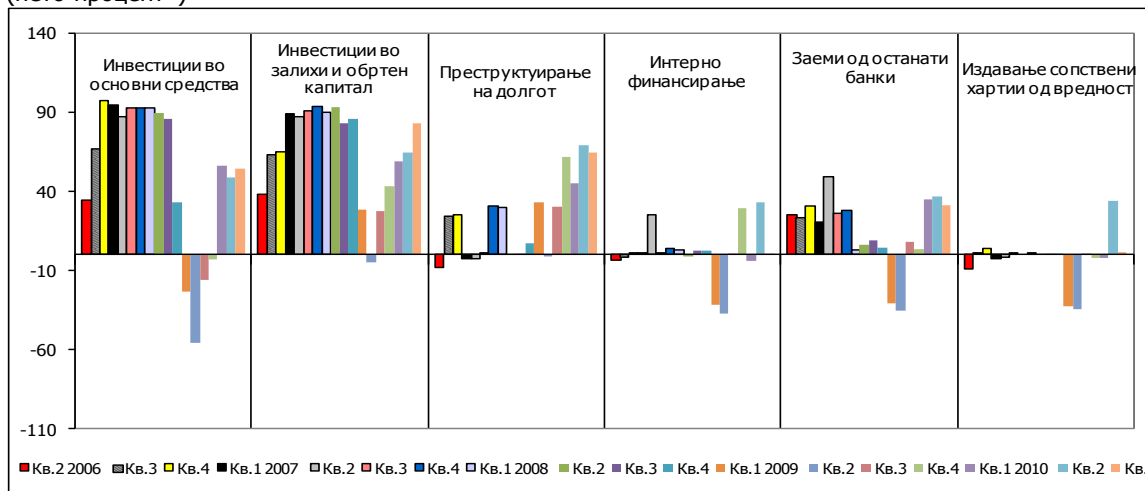

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Во однос на **факторите коишто влијаат врз побарувачката на корпоративните кредити, како фактори со стимулативно дејство врз кредитната побарувачка, банките ги посочија потребите за инвестиции во залихи и обртен капитал (околу 84%), реструктурирање на долгот (околу 64%) и инвестициите во основни средства (околу 60%).** Кај факторите од групата на алтернативно финансирање, и покрај тоа што поголем дел од банките и натаму го оценуваат нивното дејство врз побарувачката како неутрално, дел од нив упатуваат на позитивно дејство на овие фактори, пред сè на заемите од други банки (околу 40% од банките) за раст на побарувачката. При вакви движења, нето-процентите кај сите фактори имаа позитивни вредности.

Графикон 4

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

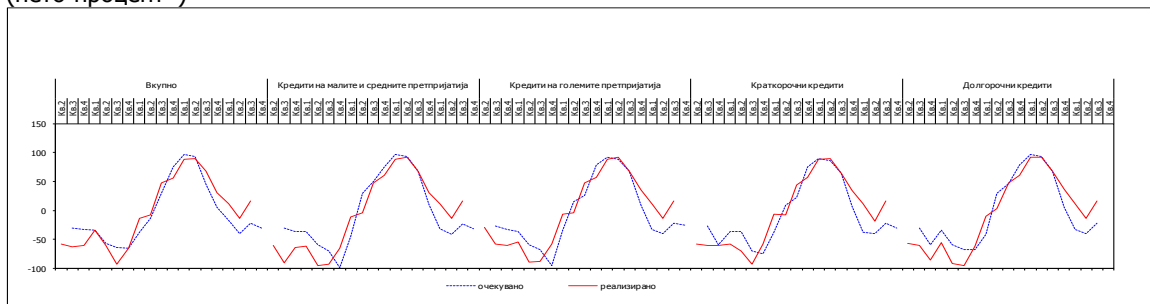
*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања

Во однос на очекувањата на банките во поглед на кредитните услови, најголем дел од банките (околу 70%) не најавуваат промена во четвртиот квартал на годината, што претставува континуитет на очекувањата дадени во претходната анкета. Истовремено, делумно олеснување на кредитните услови очекуваат околу 30% од банките (околу 20% во претходната анкета). Ваквиот заклучок се однесува на краткорочните и на кредитите на малите и средните претпријатија, додека кај долгорочните кредити и кредитите на големите претпријатија банките се умерено повоздржани (за делумно олеснување на кредитните услови се определиле околу 26% од банките).

Графикон 5

Очекувања на банките за промена на условите на кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

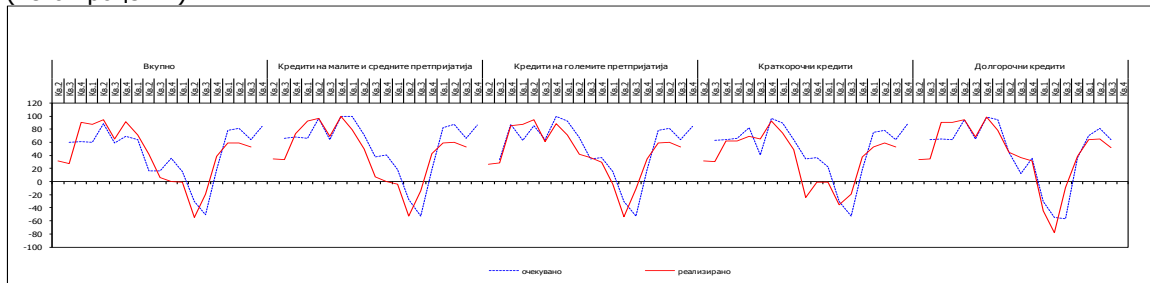

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

Од аспект на побарувачката, како и во претходниот квартал, најголем дел од банките (околу 85%) очекуваат зголемување на побарувачката на корпоративни кредити. Ваквите очекувања се однесуваат и на краткорочните и на долгорочните кредити, одобрени на сите видови претпријатија.

Графикон 6

Очекувања на банките за промена на побарувачката за кредити од страна на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

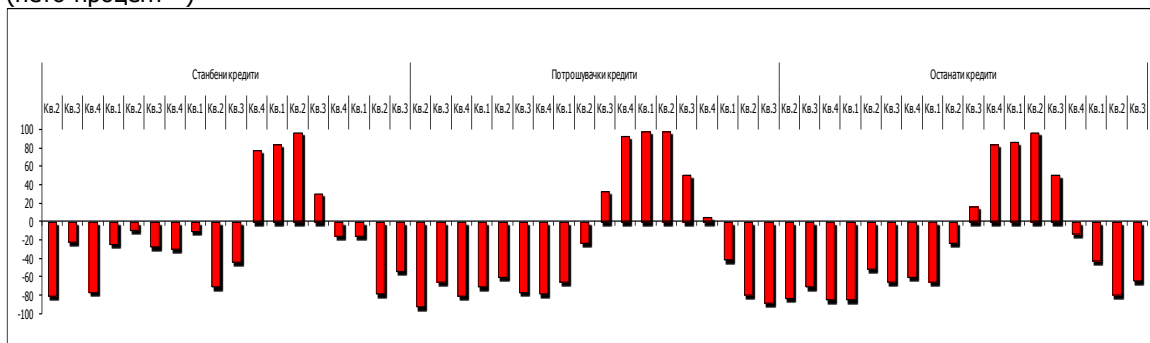
Кредити на населението

Услови на кредитирање

Олеснувањето на условите за одобрување станбени кредити продолжи и во третото тримесечје, но при намалување на процентот на банките коишто се изјаснуваат во оваа насока (од 74,5% на 50,3%). Од друга страна, во овој период беше забележано умерено зголемување на процентот банки коишто покажуваат делумно олеснување на кредитните услови кај потрошувачките кредити. Така, 84,6% од банките оцениле дека условите за одобрување потрошувачки кредити се делумно олеснети, наспроти 78,7% и 40,2% во претходните две тримесечја. Овие движења придонесоа кон намалување на нето-процентот кај потрошувачките кредити, од -79,4 во јули, на -88,1 во октомври.

Графикон 7

Услови за кредитирање при одобрување кредити на населението (нето-процент*)

Намалувањето на каматната стапка на станбените кредити што започна на крајот од 2009 година, продолжи и во третото тримесечје на 2010 година. Така, половина од банките укажаа на делумно намалена каматна стапка во овој период (речисти ист број на банки како и во претходниот период). Останатите услови за одобрување на станбените кредити, како што се обврските за обезбедување, покриеноста на кредитите со обезбедување, достасувањето на заемите и провизиите, најголем број од банките ги оценуваат како главно непроменети во текот на трите тримесечја на 2010 година. Поради сличната распределба на одговорите на квартална основа, не е забележана поголема промена кај нето-процентите на условите за одобрување станбени кредити.

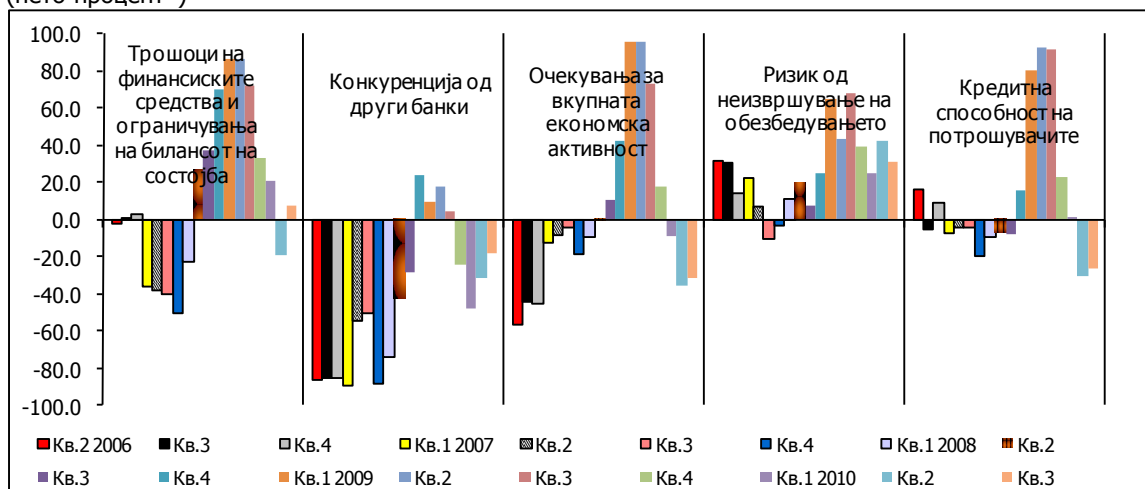
При анализата на факторите коишто делуваат врз условите за одобрување станбени кредити, забележано е дека тие главно придонесуваат кон непроменетост на кредитните услови, со исклучок на факторите од групата на согледување за ризикот. Така, 86,2% од банките оцениле дека трошоците на финансиските средства и ограничувањата на билансот на состојба придонесуваат за непроменетост на кредитните услови, за разлика од

претходниот период кога околу 40% од банките оценија дека овие фактори делуваат во насока на делумно олеснување. Кај останатите фактори, како што се конкуренција од други банки, околу 18% од банките укажале на тоа дека овој фактор делува кон олеснување на кредитните услови, додека останатите банки дека придонесува кон непроменети кредитни услови. При анализата на факторите од групата на согледување за ризикот, околу 40% од банките оценија дека очекувањата за вкупната економска активност и кредитната способност на потрошувачите делуваат кон делумно олеснување на кредитните услови. Притоа околу 12% од банките оцениле дека овие два фактора делуваат и кон делумно заострување на условите за одобрување станбени кредити. Кај ризикот од неизвршување на обезбедувањето, околу една третина од банките оценија дека придонесува кон делумно заострување на кредитните услови. Позначителна промена кај нето-процентите е забележана кај факторот трошоци на финансиски средства и ограничувања на билансот на состојба, од -18,8 во јули, на 8 во октомври, како резултат на зголемениот број банки коишто се определиле за непроменети кредитни услови.

Графикон 8

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување на станбените кредити

(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

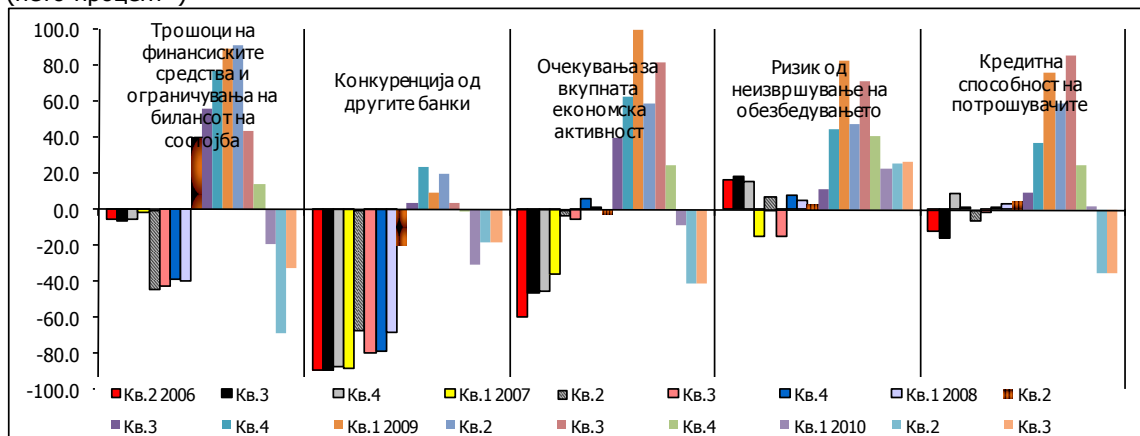
Во третото тримесечје речиси сите банки оценија дека каматната стапка на потрошувачките кредити е намалена, наспроти 80% во претходното тримесечје. Оваа промена доведе кон намалување на нето-процентот кај каматната стапка од -79,2 во јули, на -93,2 во октомври. Од аспект на останатите услови, најголем дел од банките укажале на тоа дека тие останале непроменети во овој период. Сепак, околу 12% од банките оценија дека достасувањето на заемите е делумно заострено, наспроти 10% од банките коишто укажале на тоа дека овој услов е делумно олеснет. Позначителна промена е забележана кај некаматните приходи, каде што речиси сите банки оценија дека овој услов е непроменет, за разлика од претходниот период кога околу 60% од

банките укажаа на делумно олеснување. Врз основа на овие движења, забележано е зголемување на нето-процентот кај некаматните приходи од -52 во јули, на 0,2 во октомври.

Од аспект на факторите коишто делуваат врз условите за одобрување потрошувачки кредити, најголем број од банките укажале на тоа дека тие придонесуваат кон непроменетост на кредитните услови во овој период, со исклучок на факторите од групата согледување на ризици. Притоа, позначителна промена е забележана кај факторот трошоци на финансиски средства и ограничувања на билансот на состојба, каде што во третото тримесечје е забележан двојно помал број на банки коишто оцениле дека овој фактор делува кон делумно олеснување на кредитните услови (38,4% од банките наспроти 75% во претходниот период). Оваа промена доведе до зголемување на нето-процентот кај овој фактор, од -68,4 во јули на -32,7 во октомври. Од аспект на конкуренцијата, околу 18% од банките укажаа на тоа дека конкуренцијата од другите банки делува кон олеснување на кредитните услови, додека останатите банки се определиле за непроменети кредитни услови. Кај факторите за согледување на ризикот, речиси половина од банките оцениле дека очекувањата за вкупната економска активност и кредитната способност на потрошувачите делуваат кон делумно олеснување на кредитните услови. Сепак, околу 26% од банките укажаа на тоа дека ризикот од неизвршување на обезбедувањето придонесува кон делумно заострување на кредитните услови. Кај нето-процентите на факторите од групите притисок од конкуренцијата и согледување на ризикот не се забележани позначителни квартални промени поради сличната распределба на одговорите на банките.

Графикон 9

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување потрошувачки кредити
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

При анализата на влијанието на монетарната политика, најголем број од банките укажуваат на тоа дека промените во монетарната

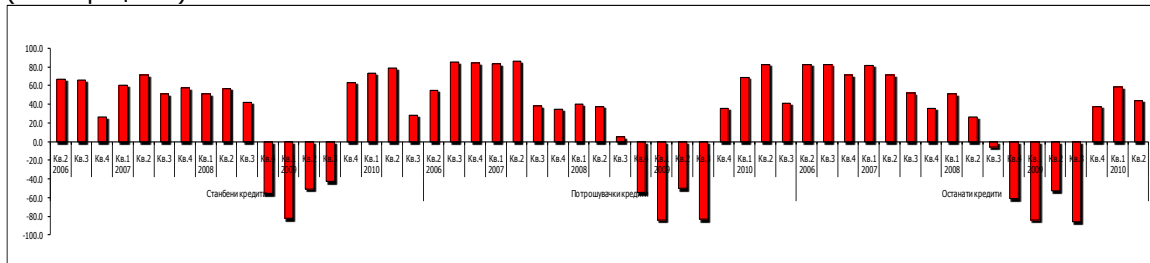
политика влијаат врз нивната каматна политика. Притоа, ова влијание е посилно кај потрошувачките кредити, каде што сите банки укажале на тоа дека монетарната политика има делумно, односно значително влијание. Ваквата реакција на банките во голема мера може да се објасни со прилагодувањето на каматните стапки кон Законот за изменување и дополнување на Законот за облигациони односи. Имено, одредбите од Законот и намалената каматна стапка на благajничките записи директно придонесоа за поголема надолна корекција на банкарските каматни стапки. Ова особено се однесува на потрошувачките кредити, чијашто цена претходно беше значително повисока од утврдената максимална каматна стапка. Кај станбените кредити, околу 67% од банките укажале на тоа дека монетарната политика има влијание врз нивните каматна политика, додека останатите се определиле за незначително влијание. Од аспект на нето-процентите, позначителна промена е забележана кај потрошувачките кредити, како и кај краткорочните кредити (од 3,6 во јули, на 43,4 во октомври и кај двата типови на кредити), што е резултат на поголемиот број на банки коишто укажале на значително влијание на монетарната политика.

Побарувачка на кредити

Во третото тримесечје на 2010 забележано е забавување на постојаниот пораст на кредитната побарувачка од страна на населението, започнат во последните месеци на 2009 година. Така, околу 29% од банките укажаа на делумно зголемена побарувачка за станбени кредити, наспроти 79% во претходното тримесечје. Вакви движења се забележани и кај потрошувачките кредити, каде што речиси двојно помалку банки се определиле за делумно зголемена побарувачка во однос на претходниот период (43,2% наспроти 79,3%). Како резултат на овие движења е забележано и намалување на нето-процентите кај станбените и потрошувачките кредити (од 79,1 во јули, на 28,8 во октомври, и од 83,3 во јули, на 41,5 во октомври, соодветно).

Графикон 10

Промена на побарувачката на кредити од страна на населението (нето-процент*)

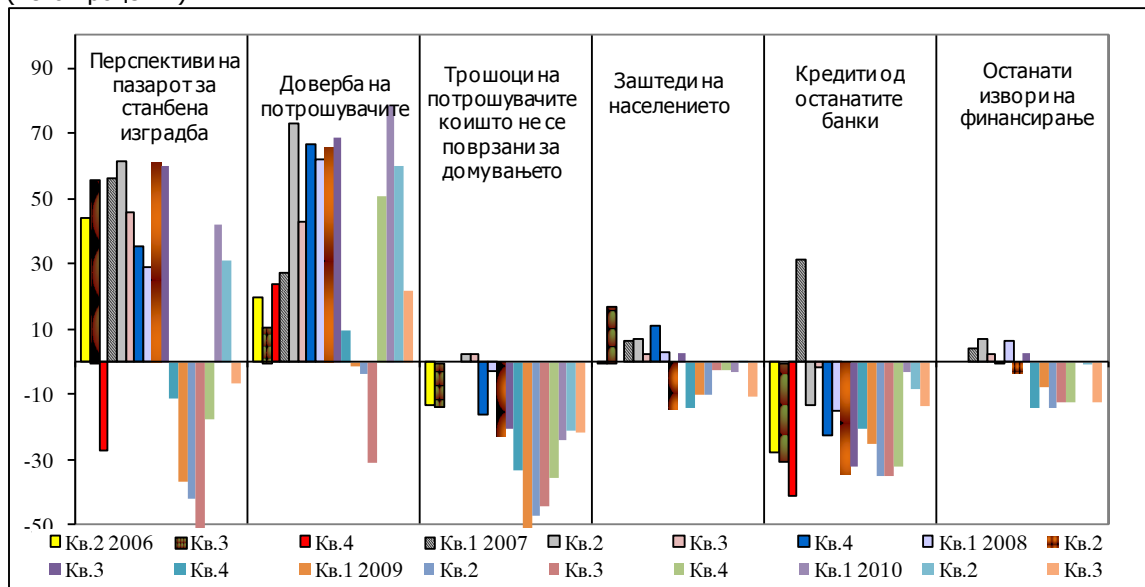
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Анализата на факторите коишто делуваат врз побарувачката на станбени кредити покажува намалување на бројот на банките коишто оцениле дека има зголемување на кредитната побарувачка според влијанието на анализираните фактори. Така, околу 86% од банките оцениле дека перспективите на пазарот за станбена изградба придонесуваат за непроменетост на побарувачката, за разлика од претходниот период кога околу

40% од банките укажале на тоа дека делува кон делумно зголемување. Од друга страна, бројот на банки коишто се определиле дека довербата на потрошувачите делумно придонесува кон зголемување на побарувачката е речиси тројно помал во однос на претходното тримесечје (од 62% на 23,7% од банките). Кај факторите од групата на употреба на алтернативно финансирање, околу 12% од банките укажале на тоа дека заштедите на населението и останатите извори на финансирање, како и кредитите од останатите банки (околу 18% од банките) делумно придонесуваат кон намалување на побарувачката. Како резултат на поголемиот број банки коишто се определиле дека овие три фактори делумно придонесуваат кон намалување на побарувачката, забележано е продлабочување на нивните негативни нето-проценти на квартална основа. Исто така, позначителна промена е забележана кај перспективите на пазарот за станбена изградба (од 31,1 во јули, на -6,4 во октомври), како и кај довербата на потрошувачите (од 59,9 во јули, на 22 во октомври), како резултат на помалиот број банки коишто се определиле за нивно делување кон делумно зголемена побарувачка.

Графикон 11

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на станбени кредити (нето-процент*)

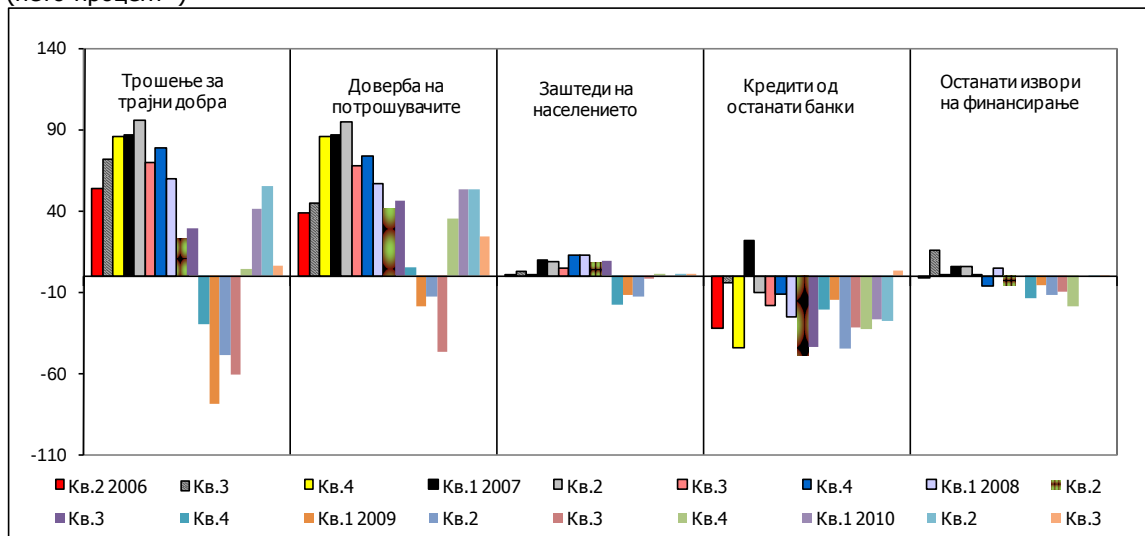
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Исто како и кај станбените, така и кај потрошувачките кредити забележано е намалување на процентот на банки коишто оцениле дека одделните фактори делуваат кон зголемување на кредитната побарувачка. Така, факторот трошење за трајни добра најголем број од банките (90%) оценуваат дека придонесува кон непроменетост на побарувачката, наспроти над половина од банките коишто укажале на негово влијание кон делумно зголемена побарувачка во претходниот период. Кај довербата на потрошувачите, 24,3% од банките (наспроти 54% од банките во второто тримесечје) оцениле дека овој фактор делумно придонесува за зголемување на кредитната побарувачка.

Ваквите движења доведоа до намалување на нето-процентите кај овие два фактора на квартална основа. Кај групата фактори за употреба на алтернативно финансирање, речиси сите банки укажале на тоа дека овие фактори (заштеди на населението и останати извори на финансирање) не придонесуваат кон промена на побарувачката. Исклучок е факторот кредити од останати банки, за којшто околу 20% од банките укажале на тоа дека придонесува кон делумно намалување, односно делумно зголемување на кредитната побарувачка, соодветно. Позначителна промена кај оваа група фактори е забележана кај кредитите од останатите банки (од -27,6 во јули, на 3,4 во октомври), како резултат на поголемиот број банки коишто оценуваат дека тој придонесува за зголемена побарувачка.

Графикон 12

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на потрошувачки кредити (нето-процент*)

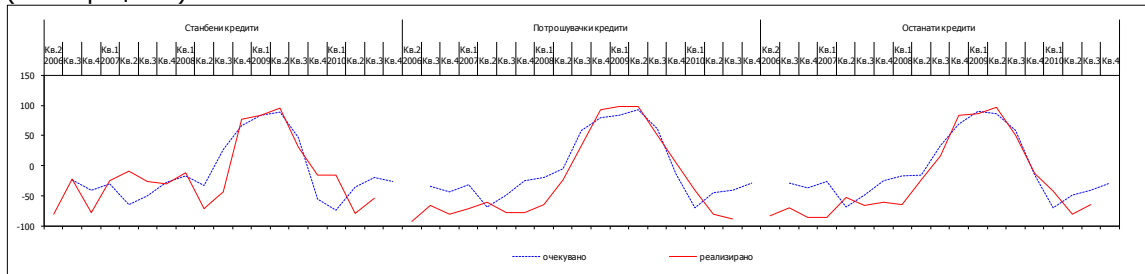
*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања

Во наредните три месеци најголем број од банките не очекуваат поголеми промени во условите за одобрување на кредити, како и во побарувачката за кредити од страна на населението. Така, околу 70% од банките не очекуваат промена во кредитните услови, додека останатите банки предвидуваат нивно олеснување во наредниот период. Притоа, кај станбените кредити е забележано зголемување на банките коишто очекуваат делумно, односно значително олеснување на кредитните услови во однос на претходниот период (од 19,2% на 26,6%). Оваа промена доведе до пад на нето-процентот кај станбените кредити (од -19,2 во јули, на -26,6 во октомври). Од друга страна, кај потрошувачките кредити е намален бројот на банки коишто очекуваат олеснување на кредитните услови (од 40,5% на 29% на квартална основа), што услови зголемување на нето-процентот (од -40,5 во јули, на -29,1 во октомври).

Графикон 13

Очекувања на банките за промена на условите за кредитирање на населението (нето-процент*)

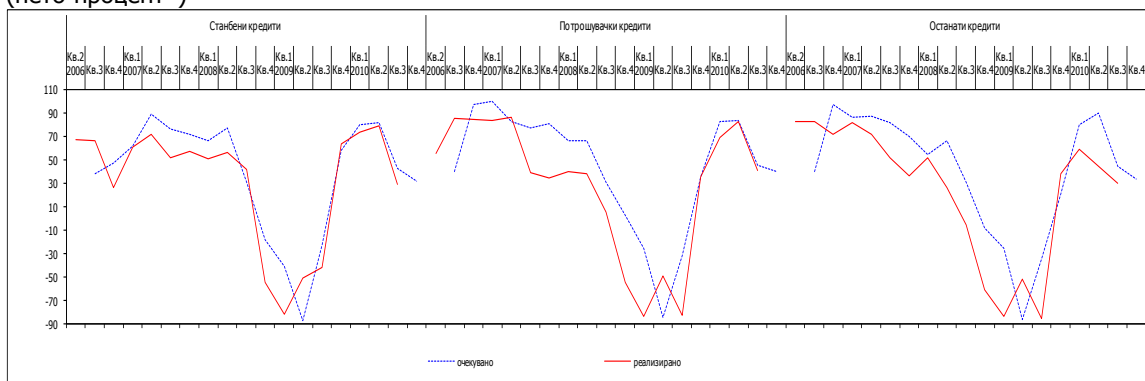

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

Најголем број од банките не очекуваат поголеми промени во кредитната побарувачка за станбени и потрошувачки кредити во наредниот период. Околу 60% од банките очекуваат дека кредитната побарувачка за овие кредити ќе остане непроменета, додека останатите банки очекуваат нејзино зголемување. Притоа, забележано е зголемување на бројот на банките коишто очекуваат значително зголемување на кредитната побарувачка во однос на претходниот период, посебно кај станбените кредити (од 4,2% на 19,8%), при истовремено намалување на бројот на банки коишто се изјасниле за делумно зголемена побарувачка. Сепак, вкупниот број банки коишто очекуваат зголемување на кредитната побарувачка е помал во однос на претходниот период, што доведе до намалување на нето-процентите кај станбените и потрошувачките кредити.

Графикон 14

Очекувања на банките за промена на побарувачката на кредити од страна на населението (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитната активност на банките за третото тримесечје на 2010 година

I. Кредити на претпријатијата

1. Во која насока се променети условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010
Значително се заострени		3.8		3.8		3.8				3.8
Делумно се заострени	4	32.9	4	32.9	4.0	32.9	4.0	36.7	4	32.9
Во основа останаа непроменети	78.2	42.9	78.2	42.9	78.2	42.9	73.7	42.9	78.2	42.9
Делумно се олеснети	18.1	20.4	18.1	20.4	18.1	20.4	22.6	20.4	18.1	20.4
Значително се олеснети										
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-14.1	16.3	-14.1	16.3	-14.1	16.3	-18.6	16.3	-14.1	16.3
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“). Ве молиме оценете го придонесот за заострувањето или олеснувањето на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		5.8	40.2	18.8		2.7	19.4	-13.0
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка		8.0	92.0				8.4	8.0
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)		2.3	93.8	3.9			-1.4	-1.6
-Ликвидносната позиција на Вашата банка			96.6	3.4			0.5	-3.4
Б) Притисок од конкуренција			59.7	5.1		2.7	-5.2	-5.1
-Конкуренција од другите банки		6.3	89.8	3.9			-2.8	2.4
-Конкуренција од небанкарски сектор			100.0				-0.1	0.0
-Конкуренција од пазарното финансирање			99.9			0.1	-4.1	0.0
В) Согледување за ризикот	3.8	40.2	3.2	17.6		2.7	25.9	26.4
-Очекувања за вкупната економска активност		52.5	27.2	20.3			36.5	32.2
-Очекувања за перспективата на гранката на која припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми	12.8	42.5	25.4	19.3			34.7	36
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето	2.7	55.3	42.0				56.4	58.0
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

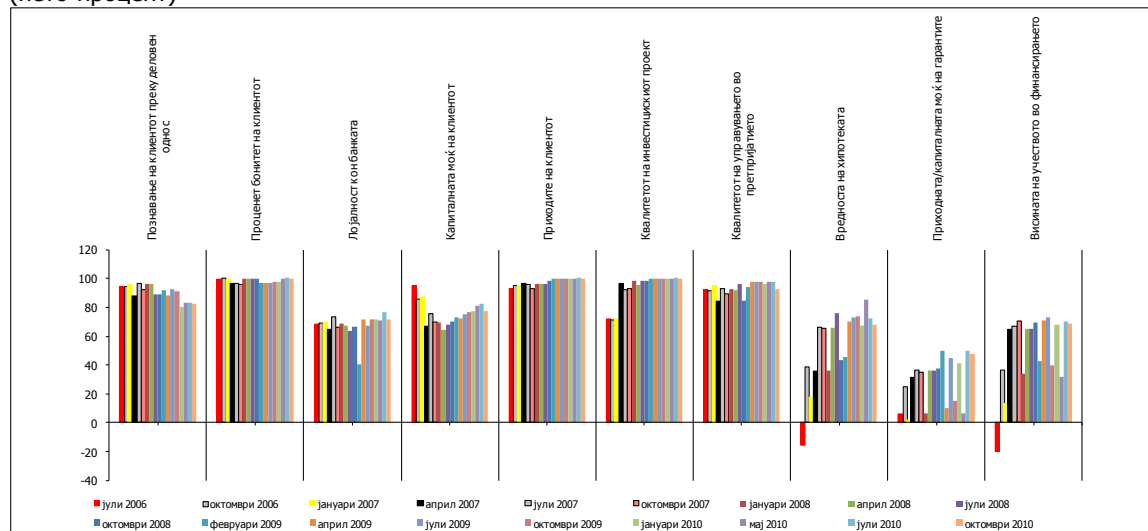
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
Познавање на клиентот преку деловен однос		4.5	8.8	15.4	71.3		83.1	82.2
Проценет бонитет на клиентот			0.2	5.8	94.0		100.3	99.8
Лојалност кон банката			28.7	38.4	32.9		76.4	71.3
Капиталната моќ на клиентот			22.3	23.8	53.9		82.3	77.7
Приходите на клиентот			0.2	21.5	78.3		100	99.8
Квалитетот на инвестицискиот проект			0.2	55.1	44.7		100	99.8
Квалитетот на управувањето во претпријатието			7.0	29.6	63.4		97.9	93.0
Вредноста на хипотеката			32.0	56.6	11.4		72.7	68.0
Приходната/капиталната моќ на гарантите		0.1	52.2	39.6	8.1		49.9	47.6
Висината на учеството во финансирањето		4.5	22.0	68.1	5.4		70.1	69.0
Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.2	

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (исклучително важни) и „++“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 15

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на претпријатијата (нето-процент)

4. Во која насока се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

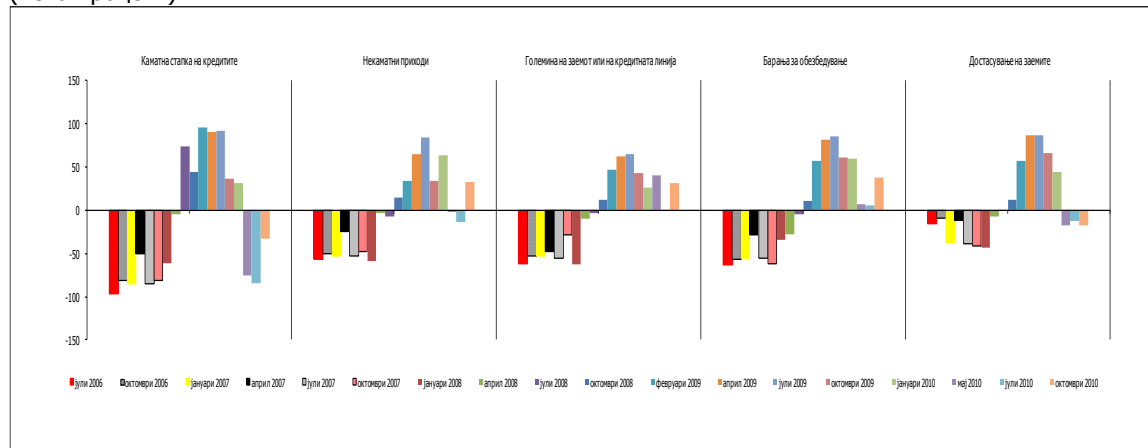
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
А) Каматна стапка на кредитите			67.2	32.8			-84.9	-32.8
Б) Останати услови и рокови		32.9	36.4			2.7	1.8	32.9
-Некаматни приходи		33.0	67.0				-13.5	33.0
-Големина на заемот или на кредитната линија		34.5	62.8	2.7			-0.8	31.8
-Барања за обезбедување		38.3	61.7				5.2	38.3
-Достасување на заеми			82.4	17.6			-12.2	-17.6
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 16

Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата (нето-процент)

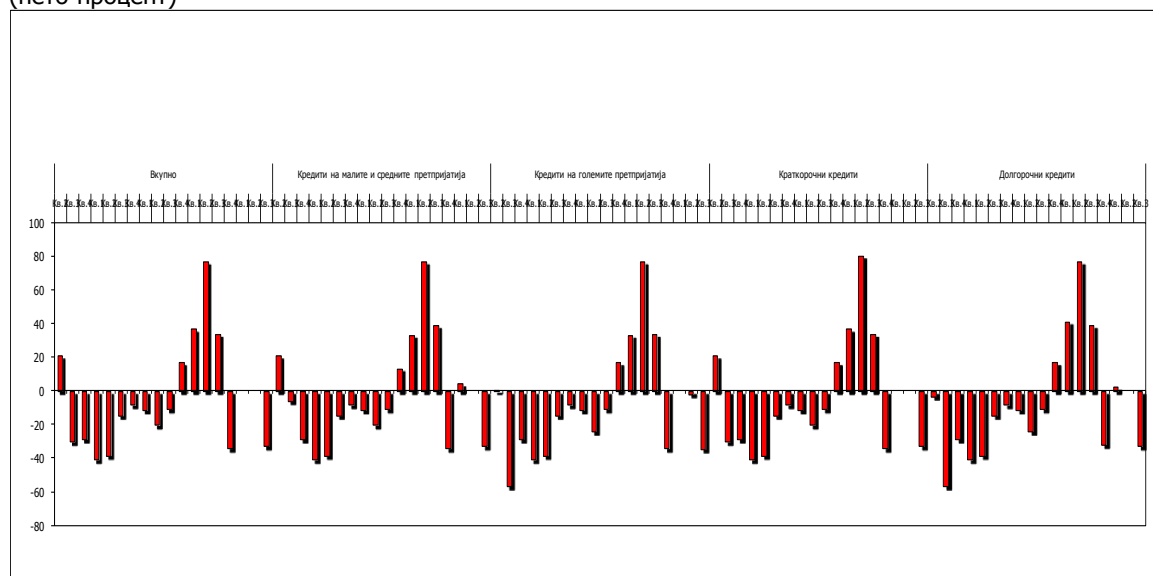
5. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3
Значително влијаеја					2.5	2.7				
Делумно влијаеја	86.1	53.4	90.5	52.2	87.3	53.4	87.2	53.4	87.3	53.4
Незначително влијаеја	12.8	13.5	9.6	14.7	5.8	6.3	12.9	13.5	12.8	13.5
Не влијаеја		32.9		32.9	4.5	37.4		32.9		32.9
Неприменливо	1.4	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	0.0	-32.9	0	-32.9	-2.0	-34.7	0.0	-32.9	0.0	-32.9
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 17

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010
Значително е намалена										
Делумно е намалена		5.4		5.4		5.4	5.3	5.4		5.4
Во основа остана непроменета	40.1	36.5	40.1	36.5	40.1	36.5	30.3	36.5	34.8	37.7
Делумно е зголемена	59.0	58.1	60.2	58.1	60.2	58.1	62.2	58.1	65.5	56.9
Значително е зголемена							2.5			
Неприменливо	1.2									
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	59.0	52.7	60.2	52.7	60.2	52.7	59.4	52.7	65.5	51.5
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето 6 во колоната „вкупно“).

Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
А) Потребности од финансирање		1.6	10.0	54.4		2.9	50.6	52.8
- Инвестиции во основни средства	3.8	1.9	34.6	59.5		0.2	48.8	53.8
-Инвестиции во залихи и обртен капитал		1.6	14.1	41.1	43.0	0.2	64.6	82.5
-Преструктурирање на долгот		2.2	11.3	64.1	2.7	19.7	69.0	64.6
Б) Употреба на алтернативно финансирање			62.1	0.1		2.9	34.8	0.1
-Интерно финансирање		3.8	92.1	3.9		0.2	32.5	0.1
-Заеми од останати банки		7.9	52.6	39.3		0.2	36.3	31.4
-Издавање сопствени хартии од вредност		2.2	65.1	3.8		28.9	34.3	1.6
Ве молиме наведете ги								
В) Останати фактори								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме наведете ги Вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на Вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010
Значително ќе се заострат										
Делумно ќе се заострат	4		4		4		4		4	
Во основа ќе останат непроменети	70.3	69.4	68.5	67.8	70.3	73.9	70.3	69.4	70.3	73.9
Делумно ќе се олеснат	20	30.4	21.8	32	20	25.9	20	30.4	20	25.9
Значително ќе се олеснат	6	0.2	6	0.2	6	0.2	6	0.2	6	0.2
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-22.0	-30.6	-23.8	-32.2	-22.0	-26.1	-22.0	-30.6	-22.0	-26.1
Број на банки коишто одговорите	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

9. Ве молиме наведете ги Вашите очекувања за насоката на промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали										
Во основа ќе остане непроменета	35.9	15.7	34.1	14.1	35.9	15.7	35.9	11.2	35.9	14.1
Делумно ќе се зголеми	61.9	84.3	63.7	85.9	61.9	84.3	61.9	88.8	61.9	85.9
Значително ќе се зголеми	2.5		2.5		2.5		2.5		2.5	
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	64.4	84.3	66.2	85.9	64.4	84.3	64.4	88.8	64.4	85.9
Број на банки коишто одговорите	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

10. Во која насока се променети условите за кредитирање на Вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010
Значително се заострени						
Делумно се заострени		0.6	3.3	0.6	3.3	
Во основа останаа непроменети	15.6	39.2	14	10.5	14	35.6
Делумно се олеснети	74.5	50.3	78.7	84.6	78.7	60.1
Значително се олеснети	4	4.1	4	4.1	4	4.1
Неприменливо	5.9	5.6				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-78.5	-53.8	-79.4	-88.1	-79.4	-64.2
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот преставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

11. Во која насока влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

--= значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		8.0	86.2			5.6	-18.8	8.0
Б) Притисок од конкуренција			51.4	12.5		9.7	-0.6	-12.5
-Конкуренција од други банки			75.9	14.2	4.1	5.6	-30.8	-18.3
В) Согледувања за ризикот		9.6	15.9	38.4		9.7	-16.7	-28.8
-Очекувања за вкупната економска активност		11.3	40.4	42.5		5.6	-35.5	-31.2
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		30.9	63.3			5.6	42.2	30.9
-Кредитна способност на потрошувачите		12.3	43.5	38.4		5.6	-30.4	-26.1
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори, при процена на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

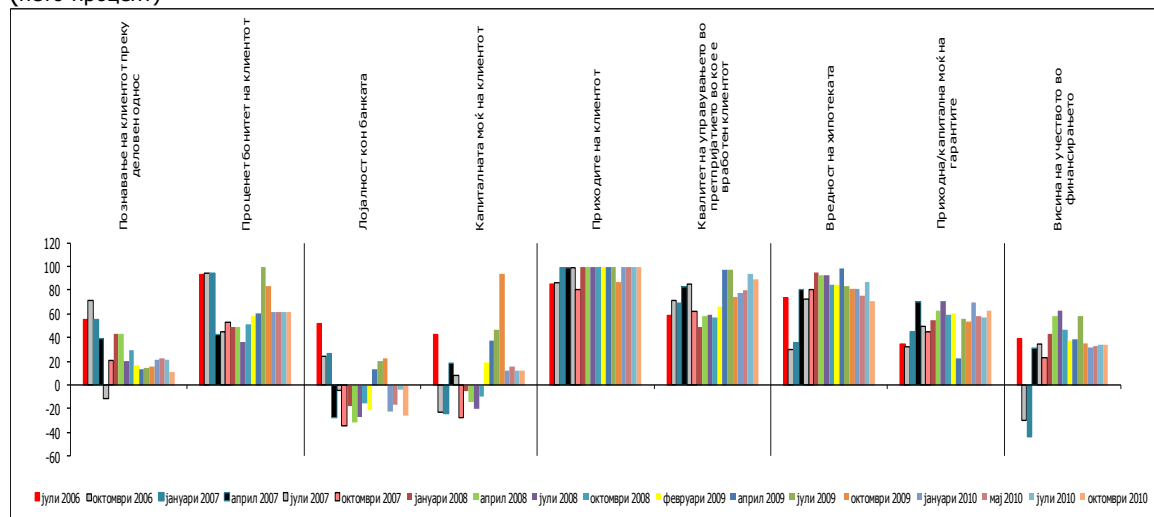
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
Познавање на клиентот преку деловен однос		5.4	78.4	7.0	9.0		21.4	10.6
Проценет бонитет на клиентот			38.7	45.6	15.5		61.3	61.1
Лојалност кон банката	38.4	0.3	48.3	8.7	4.1		-4.1	-25.9
Капиталната моќ на клиентот		38.4	10.6	47.9	2.9		12.3	12.4
Приходите на клиентот				20.1	79.7		100.0	99.8
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот		0.3	10.5	88.0	1.0		93.3	88.7
Вредност на хипотеката			29.0	23.3	47.5		87.4	70.8
Приходна/капитална моќ на гарантите			37.3	57.3	5.2		57.5	62.5
Висина на учеството во финансирањето		22.2	20.6	16.0	40.7	0.3	34.3	34.5
Останати фактори. Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 18

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на населението
(нето-процент)

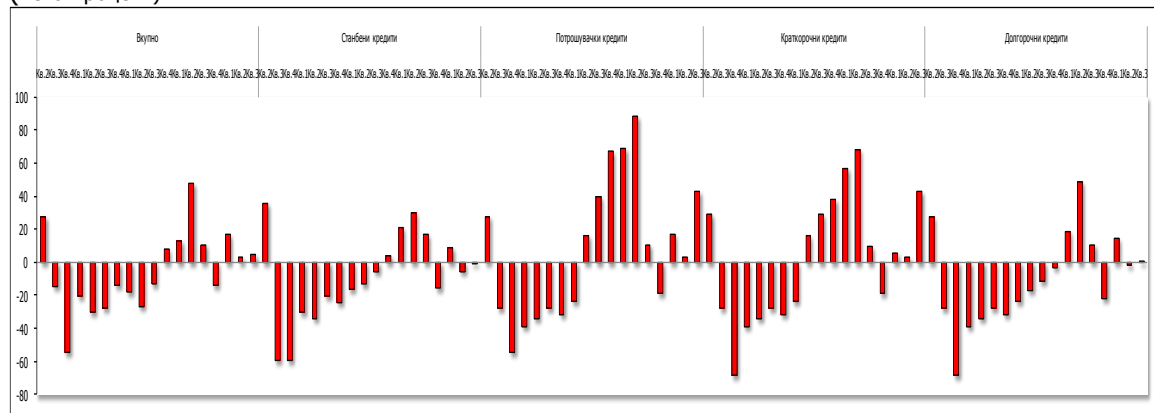
13. Какво влияние имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3
Значително влијаеја	3.6	5		4.7	3.6	43.4	3.6	43.4	3.6	5
Делумно влијаеја	72	94.8	67	62	76.9	56.4	76.9	36.8	71.8	89.7
Незначително влијаеја	19.5		21.9	22.3	19.5		19.5	19.6	19.5	
Не влијаеја			5.2	5.2					4.9	4.9
Неприменливо	4.9		5.9	5.6					0.2	0.2
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	3.6	5.0	-5.2	-0.5	3.6	43.4	3.6	43.4	-1.3	0.1
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 19

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на населението) на банките (нето-процент)

14. Во која насока се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

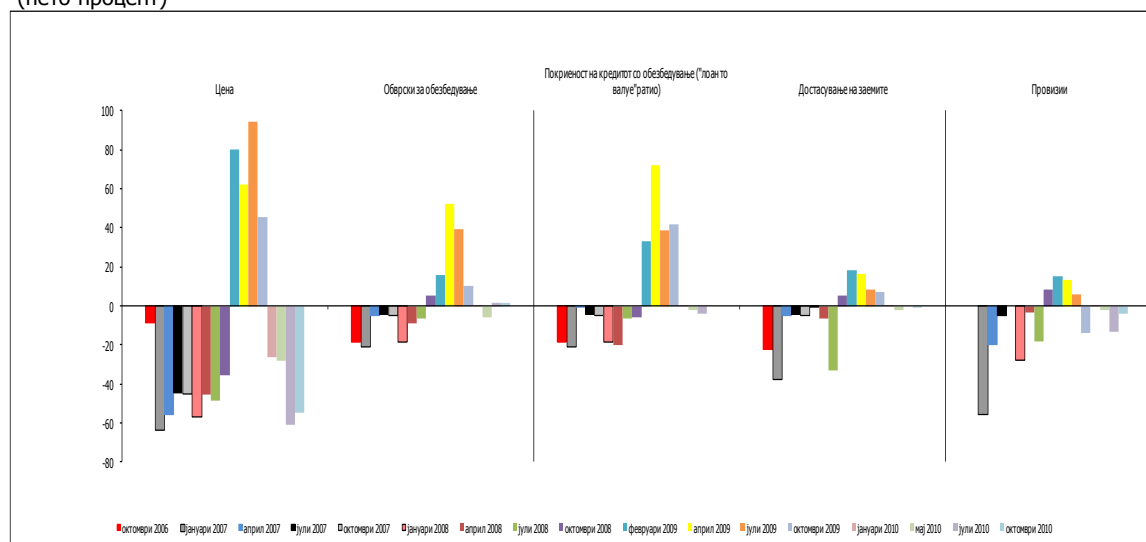
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
А) Цена			39.1	50.7	4.1	5.9	-60.6	-54.8
Б) Останати услови			63.0			10.0		
-Обврски за обезбедување		5.5	84.3	4.1		5.9	1.9	1.4
-Покриеност на кредитот со обезбедување ("loan to value" ratio)			93.9			5.9	-4.2	0.0
-Достасување на заемите			93.3	0.6		5.9	0.0	-0.6
-Провизии		0.2	89.6		4.1	5.9	-13.0	-3.9
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 20

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението (нето-процент)

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		5.7	55.5	38.4		0.2	-68.4	-32.7
Б) Притисок од конкуренција			76.4	12.5		4.3	-17.2	-12.5
-Конкуренција од другите банки			81.3	14.2	4.1	0.2	-18.3	-18.3
В) Согледувања за ризикот		5.1	23.1	41.1		4.3	-39.1	-36.0
-Очекувања за вкупната економска активност		6.8	45.4	47.4		0.2	-40.5	-40.6
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		26.4	73.2			0.2	25.5	26.4
- Кредитна способност на потрошувачите	1.0	5.8	50.3	42.5		0.2	-35.4	-35.7
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

16. Во која насока се променети условите на Вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

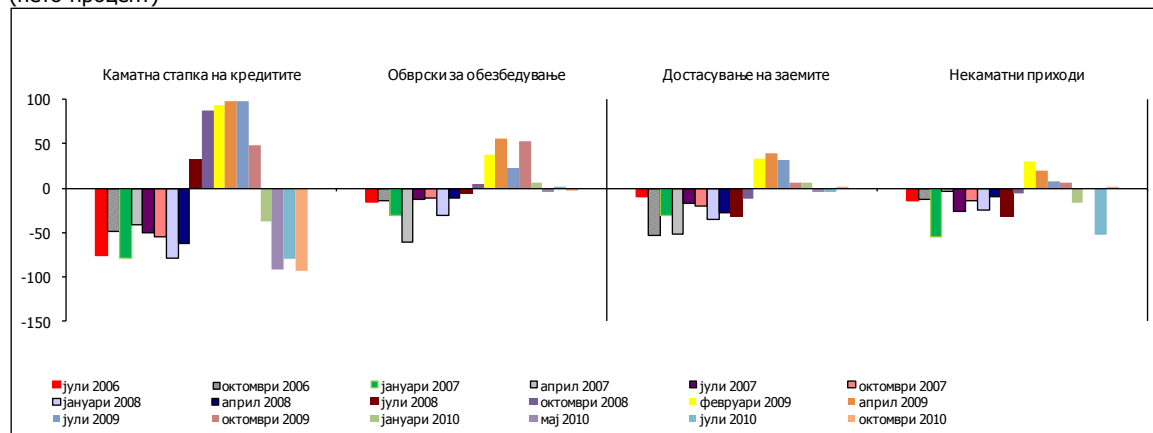
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
А) Каматна стапка на кредитите			3.7	83.9	9.3	2.9	-79.2	-93.2
Б) Останати услови		11.7	50.5	3.0		4.3	-40.8	8.7
-Обврски за обезбедување		1.7	92.7	5.2		0.2	1.3	-3.5
-Достасување на заемите		11.7	77.7	10.2		0.2	-4.2	1.5
-Некаматни приходи		0.2	99.1			0.5	-52.0	0.2
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 21

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (нето-процент)

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010
Значително е намалена						
Делумно е намалена				1.7		1.7
Во основа остана непроменета	15.0	65.4	16.7	54.9	55.3	66.6
Делумно е зголемена	79.1	28.8	79.3	43.2	44.7	31.5
Значително е зголемена			4.0			
Неприменливо	5.9	5.6				
Вкупно	100	100	100	100	100	101
Нето-процент	79.1	28.8	83.3	41.5	44.7	29.8
Број на банки коишто одговорише	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

18. Како влијаеја долунаведените фактори на побарувачката на станбени кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката
 - = делумно придонесува за намалување на побарувачката
 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
 += делумно придонесува за зголемување на побарувачката
 ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
А) Потребности за финансирање			64.2	0.8		9.7	50.7	0.8
- Перспективи на пазарот за станбена изградба		7.2	86.2	0.8		5.6	31.1	-6.4
- Доверба на потрошувачите		1.7	68.8	23.7		5.6	59.9	22.0
- Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето	0.6	21.3	72.3			5.6	-21.1	-21.9
Б) Употреба на алтернативно финансирање		11.7	47.6	0.2		9.7	0.0	-11.5
- Заштеди на населението		11.7	81.7	0.8		5.6	0.2	-10.9
- Кредити од останатите банки		17.8	72.1	4.3		5.6	-8.3	-13.5
- Останати извори на финансирање		12.3	76.8	0.2		10.5	-0.4	-12.1
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори на побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0= придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2010	октомври 2010
А) Потребности за финансирање			50.3	15.2		4.3	53.1	15.2
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.		1.7	90.3	3.5	4.1	0.2	55.3	5.9
-Доверба на потрошувачите			75.3	24.3		0.2	52.9	24.3
Б) Употреба на алтернативи за финансирање			64.7	0.2		4.3	0.0	0.2
-Заштеди на населението			99.4	0.2		0.2	0.2	0.2
-Кредити од останати банки		20.5	55.2	23.9		0.2	-27.6	3.4
-Останати извори на финансирање		0.6	98.8	0.2		0.2	-0.6	-0.4
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме наведете ги Вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во следните три месеци.

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010
Значително ќе се заострат						
Делумно ќе се заострат						
Во основа ќе останат непроменети	74.9	67.6	59.5	70.7	59.5	70.7
Делумно ќе се олеснат	19.2	22.5	40.5	25	40.5	25
Значително ќе се олеснат		4.1		4.1		4.1
Неприменливо	5.9	5.6				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-19.2	-26.6	-40.5	-29.1	-40.5	-29.1
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот преставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

21. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на населението во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010	јули 2010	октомври 2010
Значително ќе се намали						
Делумно ќе се намали						
Во основа ќе остане непроменета	51	62.1	54.6	60.1	54.9	65.8
Делумно ќе се зголеми	39.1	12.5	29.5	19.9	40.9	14.2
Значително ќе се зголеми	4.2	19.8	15.9	19.8	4.2	19.8
Неприменливо	5.7	5.4				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	43.3	32.3	45.4	39.7	45.1	34.0
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Карактеристики на процесот на кредитирање во Вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити*.

Кредитирање на претпријатијата

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи	6.80	16.50	77.00				1) помалку од две; 2) две; 3) повеќе од две; 4) останато.
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти		34.70	98.20				1) никогаш; 2) понекогаш; 3) редовно; 4) останато.
Најчеста намена на одобрените кредити	62.10	100.10	37.10	32.60			1) основни средства; 2) обртни средства; 3) ликвидност; 4) останато.
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	40.60	66.60	32.80				1) помалку од два; 2) два; 3) повеќе од два; 4) останато.
Достапност на кредитите без залог	11.10	83.40		5.80			1) да; 2) не; 3) само рамковните; 4) останато.
Минимален број на гаранти	23.30	18.30				39.00	
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата	7.40	11.10	2.30	59.60			1) помалку од една третина; 2) една третина; 3) повеќе од една третина; 4) останато.
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	41.90	29.50	71.90	0.20			1) да; 2) не; 3) за некои намени; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите до 100.000 евра?	32.80	74.20	32.60	43.80			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите од 100.000 евра до 500.000 евра?	32.60	66.10	39.60	47.70			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите над 500.000 евра?	37.10	61.70	36.90	47.80			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	2.50	47.00	18.20	32.60			1) помалку од една седмица; 2) од една до две седмици; 3) повеќе од две седмици; 4) останато.
Колкав е просечниот период за реализација на хипотеките?	27.60	20.00	34.60	18.00	0.10		1) помалку од шест месеци; 2) од шест до дванаесет месеци; 3) од една до две години; 4) повеќе од две години; 5)

Кредитирање на населението*

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?	0.8	99.2					1-не, 2-да,
Колку месеци вообичаено треба да биде вработен барателот на кредит во постојан работен однос?	36.3	60.4	3.3				1-до шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	63.3	38.9	0.2				1- помалку од два, 2-два, 3- повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	81.6	18.4		11.7			1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4- останато
Минимален број на жиранти	31.8	40.1				28.1	
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата*	15.3	94.8	4.9				1-помалку од една третина, 2-една третина, 3-повеќе од една третина, 4- останато
Автоматизирано одобрување кредити на населението	13.4	86.1	0.5				1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	5.5	85.0	21.0	0.2			1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите во вредност поголема од 20.000 евра?	11.9	75.6		39.2			1-управниот одбор, 2- кредитниот одбор, 3- управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	11.6	63.0	37.1				1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3- повеќе од две седмици, 4- останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотекиите?	6.6	80.3	11.7		1.4		1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

* Некои банки одговориле со повеќе од еден одговор, а некои не одговориле на прашањата.